

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 10. Quomodo Infirmi inducendi sint, ut disponant domui suæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, descendat super te, & maneat semper. Amen. Quòd si interdum varietatis gratia placeat aliam ex subjunctis seligere: Benedicat te Deus Pater, qui te creavit: Benedicat te Deus Filius, qui te redemit: Benedicat te Spiritus Sanctus, qui justificavit te. Aut: Benedicat te Sacrosancta Trinitas, & hinc quidem charitatem & patientiam, ibi verò vitam æternam largiatur. Amen. Vel: Benedicat te SS. Trinitas, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus, nunc & in hora mortis tuæ. Amen. Vel: Dominus noster JESUS Christus te per suum sacratissimum Sanguinem abluat & purificet: per dolores suos confortet: per SS. Vulnera sua protegat: & per mortem suam ab æterna morte custodiat, atque ad gaudia sempiterna perducatur. Amen. Vel: Dominus noster JESUS Christus per suam sanctissimam Passionem & mortem te consoletur & roboret, ut morbum & dolores tuos ad illius exemplum patienter sustinere, & ab iisdem feliciter liberari valeas. Amen. Aut: Tristis JESUS soletur te: Cruentus JESUS abluat te: Vulneratus JESUS sanet te: Infirmus JESUS confortet te: Crucifixus JESUS defendat te: Moriens JESUS liberet te, & ad vitam æternam perducatur. Amen.

§. X.

Quomodo Infirmi inducendi sint, ut disponant domui suæ.

Cùm ex una parte nulla sit gravior necessitas aut periculum, quàm mortis subeundæ alea, uti sapius ostendit: ex altera verò parte crebra ostendat experientia, perægrè Infirmos induci ad ea, quæ tali articulo conveniunt, præstandum meritò laborare summo opere debet Zelosus Operarius, ut, ubi primùm comperit, mortis periculū alicui imminere (id quod ex Me-

Medicis præcipuè cognosci potest) prudenter & suaviter, absque ullo respectu aut timore periculum hoc illi denunciet, aptisque verbis & motibus inducere eum conetur, ut domui suæ dispoat, eumque in finem omnia alia negotia sepoat, certò sibi persuadens, nunc negotium negotiorum omnium maximum præ manibus esse, atque adeò mentem, necque omnes eidem soli ritè perficiendo impendendas, uti videlicet exemplo suo Pius V. Pontifex probavit, qui, cum in supremo morbo varia negotia proponerentur, omnia rejecit dicens: *Iam gravius mihi negotium peragendū est. An fortè vos huius momenti negotiū putatis, animam ad extremam horam etiam preparare?* Idem S. Franciscus Borgia fecit, qui, cum infirmitatem suam magis, magisque augeri adverteret, & aliquot Cardinales & Legati ipsum visitare vellent, excusari se iussit, eò quòd nunc cum illo Domino agendum sit, qui vitæ & mortis habet arbitrium. Hinc & Hugo Gratianopolitanus Episcopus non patiebatur quidquam ludicrum coram se hoc tempore dici, aut tractari, sed omnes ad bona opera hortabatur, dicens, hoc tempus pœnitentiæ cum fletu, & non cum risu, & ociosis colloquiis transigendum esse. Porro quatuor sunt præcipuè capita, ad quæ Infirmi disponi debent, videlicet: Confessio, Communio seu Viaticum, Extrema Unctio, & Testamenti confectio, de quorum singulis ordiæ eodem nunc agendum est.

M E M B R U M I.

Quomodo Infirmi ad Confessionem induci debeant.

Circa hanc duo potissimùm præstanda sunt Operatio, scilicet ut persuadeat Infirmum ad eam faciendam; & eandem juvet ad fructuosè faciendam Confessionem. Ad primum caput obtinendum sequentes observet industrias. Ante omnia ei Confessionis necessitatem, æquitatèque Christi verbis Matt. 5. demonstret: *Esto consentiens Adversario tuo, dum es in via cum eo, ne fortè tradat te Adversarius Iudici, & Iudex tradat te Ministro, & in carcerem mittaris.* Eum in finem afferat etiam memorabilem S. Augustini sententiam, qui dicere solebat: *Nemo quamvis sanctus & perfectus hinc decedere debet, nisi sit antè de peccatis suis confessus,*

& Dominici Corporis Viatico instructus. Cui consentiens S.
 Gregorius l. 13. moral. *Electorum mentes*, ait, quò amplius
 aeterno Iudicio appropinquare se sentiunt, eò ad discutiendos se-
 ipsos terribilius excitantur, ac properant, quia propinquum sibi
 iudicium iugiter suspicantur. 2. Exemplo uno, alteròve o-
 stendat, quàm solliciti fuerint, etiam sanctissimi Viri de vera
 pœnitentia in morte agenda. Sic enim S. Augustinus psal-
 mos descriptos in lecto affigi voluit, eorùmque recitatione
 assidua se ad pœnitentiam excitavit, ut in vita illius legitur.
 Sic Galla Symachi Senatoris Romani Filia, cum post Mariti
 obitum Sacræ Religioni se dicasset, & circa ultimū vitæ tempus
 à S. Paulo visitaretur, hoc solum petijt, an sibi peccata re-
 missa essent. Hinc & Job c. 10. ad DEVM dixit: *Numquid*
non paucitas dierum meorum finietur brevi? Dimitte ergo me
in plangam paululùm dolorem meum, antequam vadam, & non
revertar, ad terram renebrofam, & operam mortis caliginem.
 3. Utilitatem & lætitiã, quam ex tali confessione perci-
 pient, ostendat, illam videlicet, quam Ecclesiasticus c. 17. in-
 dicavit, dum dixit: *Non demoreris in errore impiorum. Ante*
mortem confitere. Confiteberis vivens, vivus & sanus confite-
beris, & laudabis DEVM, & gloriaberis in miserationibus il-
lius. Quàm magna misericordia Domini, & propitiatio illius
convergentibus ad se! Si æger obstinato animo confiteri
 nollet, orandum pro illo est imprimis, & varia bona opera
 offerenda; subinde submittendus aliquis, qui multum apud
 illum valet autoritate & gratiã, ut eum ad officium suum fa-
 ciendum amicè hortetur, tum ipse etiam Sacerdos accedat,
 & quàm humanissimè potest, cum illo de variis rebus, quas
 ipsi gratas esse censuerit, colloquatur, nullam mentionem fa-
 ciens de confessione, quousque benevolum fatis ipsum se ha-
 bere adverterit: proderit etiam laudare illum de sollicitu-
 dine & charitate, quam erga domesticos hactenus ostendit,
 sperare se proinde, quòd laudem hanc minimè corrupturus
 sit, sed tantò majorem potiùs sui curam hoc tempore habitu-
 rus, quantò prior est propria salus, quàm aliena; quid enim
 prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ verò
 suæ detrimentum patiatur? Si mediã hæc nihil proficiant,
 inquiri causa poterit, cur confiteri nolit; an fortè hæresis li-
 teat? an desperatio? an pactum cum dæmone? an affectus erga
 aliquod

aliquid peccatum, aut rem aliquam terrenam? an acedia & difficultatis horror? Inventâ hâc radice curandum est, ut aptis medijs ea evellatur. Denique explicari poterit, quàm DEVS secum joculari non patiat, atque adeò nunc dicat, quod olim infelici Udoni per somnium dictum est: Udo, Udo, cessa à ludo; si ergo non resipuerit, timendum esse, ne impleatur, quòd DEVS per Salomonem minatus est dicens: *Non tardes conversionis ad Dominum, & ne differas de die in diem; subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te.* Eccl. 5. Pari modo explicandum est, quàm infelix status peccatores in altera vita maneat, quàmque adeò nihil detrectandum sit homini, ut illum statum effugiat: certè hîc occini potest, quòd olim Naamo servi illius dixerunt 4. Reg. c. 5. *Pater, si rem grandem tibi dixisset Propheta, certè facere debueras; quanto magis, quia nunc dixit tibi: Lavare & mundaberis?*

II. Alterum caput, scilicet fructuosam Confessionem ut obtineat. I. Ante omnia laborandum est, ut, cum ægri non semper sint satis dispositi ad veram contritionem eliciendam, ipse eosdem ad talem contritionem aptis motivis propositis excitare studeat, præcipuè tamen ostendendo, quantum dilectionem DEVS per Creationem, Redemptionem, & Vocationem ad fidem &c. ostenderit, quàmque adeò meritò plus, quàm ullus Pater diligi mereatur, & tamen per peccatum tam graviter offensus sit. In quem finem proderit referre, quod Pistorius in apoth. spir. c. 2. refert, scilicet Oeniponti in PP. Franciscanorum templo statuam esse, quæ Equitem nobilem repræsenter, qui, cum proprium Parentem in bello, licet non agnitum occidisset, ubi postea ex certis indiciis, hastæ videlicet cuspidem in Patris pectore conspectâ, id comperit, tantum inde dolorem concepit, ut mortuus conciderit. Inde colligere jubeat Infirmum, quantum ipse dolorem concipere debeat, qui talem Patrem deliberatâ voluntate, & tam crudeli morte, qualis fuit crucifixio Christi, interemerit. Hortetur item, ut Christum Crucifixum ante oculos sibi statuatur, & sequentibus S. Bernardi verbis se alloquentem imaginetur: *O homo, vide, qua pro te patior: non est dolor, sicut quo crucior: ad te clamo, qui pro te morior: Vide pœnas, quibus afficior: vide clavos, quibus confodior, cum sit tantus dolor exterior, interior est planctus gravior, cum te tam ingratum experior.*

R 4

III. Por-

III. Porro in ipso actu contritionis elicendo variis modis dirigere potest Infirmum Operarius. Primus & optimus tam pro hoc Sacramento, quam pro aliis recipiendis est, si per actus Theologicarum virtutum elicitos ad ea disponatur hoc vel simili modo.

O Amantissime mi Redemptor, ac Domine JESU Christe, credo firmissimè, te hoc Sacramentum Pœnitentiæ pro mea salute instituisse. Statuo proinde illud cum ardentissimo honoris tui, & salutis meæ desiderio suscipere.

O JESU mi pijsime, scio, quòd sicut voluntatem largitus es, ita etiam perficiendi gratiam concedere paratus sis. Confido proin in infinita bonitate tua, rogòque per amorem, quo Sacramentum hoc constituisti, ut, sicut occasionem & desiderium confitendi benignissimè largitus es, ita ad eam etiam fructuosè peragendam, gratiam uberem largiaris.

O amabilissime JESU, agnosco infinitam charitatem tuam, quam in Sacramento Confessionis instituendo erga me demonstrasti, gratias proinde tibi ago, quàm possum, maximas, & vicissim diligo te ex corde meo, doleòque ex animo, quod te Dominum meum ac Deum meum, Redemptorem ac Benefactorem meum tantopere dilectum unquam offenderim.

O Clementissime JESU, detestor omnia peccata mea propter te, & vel nunc ea per SS. Pœnitentiæ Sacramentum penitus delebo. Ah miserere mei secundùm magnâ misericordiam tuam; & secundùm multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.

IV. Alter modus est, ut per consuetam contritionis Formulam dirigatur hoc modo.

Domine JESU Christe, verus DEUS & Homo

Crea-

Creator ac Redemptor meus, quoniam tu es is, qui es, & quia amo te super omnia, pœnitent me ex toto corde, quòd te offenderim, & propono firmissimè, nunquam ampliùs peccare, & omnes peccandi occasiones evitare, confiteri, & implere pœnitentiam, quæ mihi fuerit injuncta. Condono simul amore tui ex corde omnes offensas, quibus unquam læsus sum; & si quispiam habet aliquid contra me, unde jure coram te queratur, propono, illi me proximâ occasione satisfacturum. Omnia denique opera mea, & afflictiones, ac totam vitam meam tibi offero in satisfactionem peccatorum meorum. Et quemadmodum suppliciter à te peto, sic confido in bonitate tua, & misericordiâ infinita, quòd ea merito pretiosæ tuæ passionis & mortis mihi remissurus, & gratiam largiturus sis ad me emendandum, & ad perseverandum usque ad mortem. Amen.

V. Tertius modus est pro eo tempore, quo periculum Infirmi non pateretur contritionem supradictis modis longiùs elici; tunc enim breviter sic concipi posset. O mi DEUS, in te credo, in te spero, te diligo ex corde, ideòque detestor omnia peccata mea, & firmiter cavere propono. Ah dimitte mihi debita mea; sicut & ego dimitto debitoribus meis.

VI. In ipsa confessione magnam charitatem & suavitatem ostendat Operarius, juvètque prudenter quæstionibus ad integritatem confessionis.

VII. Pro satisfactione seu pœnitentia, quæ modica hoc tempore esse debet, poterit monere Infirmum, ut suos dolores, & ipsam, si placet, mortem offerat. Quòd si restitutio aliqua facienda sit, aut inimicitia tollenda, sedulò laboret, ut in hoc genere partes suas perfectè expleat Infirmus, caveat tamen etiam, ne majus ipsi, quàm oporteat, onus imponat, aut inanes scrupulos ingeneret.

VIII. Peractâ confessione hortetur illum breviter, ut se
perinde nunc, atque olim Magdalena dictum credat à ser-
vatore: *Remittuntur tibi peccata tua. Vade in pace.* Jubeat pro-
inde læto animo esse, & dicere cum Davide: *Eruiisti, Do-
mine, animam meam, ne periret. Projecisti post ter-
gum tuum omnia peccata mea. Dirupisti, Domi-
ne, vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis. Ju-
ravi, & statui custodire judicia justitiæ tuæ.*

IX. Denique post absolutionem impertitam det Operam,
ut pro tanto beneficio gratum se exhibeat Infirmus, & ipso
præeunte, in ejusmodi affectus se effundat.

O benignissime JESU, Redemptor & Consolator
meus, quid retribuam tibi pro tanta charitate, quâ
non solum hoc Sacramentum instituisti, sed fructum
etiam illius toties mihi applicuisti.

O Utinam propter hoc beneficium infinites te
laudare, benedicere, & amare possem! Ah piissime
JESU, da mihi, obsecro, per infinitam misericor-
diam tuam gratiam istam, ut divinam majestatem
tuam deinceps nunquam amplius deliberatè of-
fendam.

Ignosce quoque, quidquid in hac confessione aut
unquam aliàs deliqui, sicut & ego amore tui igno-
sco omnibus, qui me unquam offenderunt, precor-
que illis eandem gratiam, quam mihi ipsi expro.

Ah JESU mi dilectissime, in sanctissima passione
& vulneribus tuis omnis spes mea reposita est. Fac
ergo, obsecro, ut virtute illorum de omnibus vitiis
triumphem, & quantò plura per te mihi remissa
sunt debita, tantò ardentiori te DEUM meum amo-
re complectar. Qui vivis & regnas in sæcula sæcu-
lorum. Amen.

O sanctissima & immaculatè concepta Virgo MA-
RIA, & vos omnes SS. Patroni mei, intercedite, quæ-
so, pro

so, pro me, & optatam peccatorum veniam, veramque vitæ emendationem mihi, aliisque Peccatoribus impetrate. Amen.

M E M B R U M II.

Quomodo ad Communionem disponendi sint Infirmi.

I. Etiam hîc duo curanda sunt Operario, scilicet ut & desiderium excitet S. Viatici in Infirmo; & ut eundem iure in illo dignè ac fructuosè sumendo.

II. Pro desiderio obtinendo sequentia observabit 1. Necessitatem illius pro hoc maxime tempore ostendet; cum enim jam ex Ægypto hujus mundi abeundum illi sit, prius oportet Agnum Paschalem sumere, ut eodem confortatus, iter suum lætus & securus ingrediatur, & per mare rubrum SS. Passionis Christi salvatus, ad ripam alterius vitæ securus transeat. Præterea dum cum Elia ad montem Horeb, id est, cæli pergit, imaginetur sibi adstantem S. Angelum Custodem, & dicentem: Surge, & comede; magna enim tibi restat via. Tandem hoc tempore certamen maximum & periculosissimum est suscipiendum, ergo accedendum est ad mentem, quam, teste S. David, paravit DEUS in conspectu suo adversus eos, qui tribulant nos; ergo in subsidium vocandus est is, qui fortis est, & potens; si enim Deus pro nobis, quis contra nos? si consurgant adversum nos castra, non timebit cor nostrum. 2. Utilitatem quoque hujus S. Viatici ex illa Ecclesiæ Antiphona demonstrabit: O Sacrum convivium, in quo Christus sumitur (vel Dux, Consolator, & Protector in ultimo itinere futurus) recolitur memoria passionis eius (ut & ipse excitetur ad protegendum & roborandum Infirmum, ne pereat tantum pretium pro ipso expensum) mens impletur gratia (& quidem tantò copiosius, quantò magis se disposuerit per desiderium ad illam recipiendam) & futura gloria pignus datur; quis autem tam pretiosum pignus non libenter accipiat, maxime hoc tempore, in quo gravissimum æterni naufragij periculum subeundum est, atque adeò merito, sicut Albuquerquez in periculo materialis naufragij constitutus, Infantem suum arripuit, & versus cælum tollens rogavit Deum, ut vel propter innocentiam hujus Infantis parcere omnibus

in navi versantibus dignaretur, ita & ipse æger ad averte-
dum spiritualis naufragij gravius periculum Christum Fi-
lium æterno Patri offert.

III. Pro actuali verò communionē fructuosè peragenda
sequentia observet Operarius. 1. Ut per pios aliquot actus
disponat Infirmum ad sacrum viaticum digniùs suscipien-
dum. Quales e. g. iterum sequentes esse possunt.

O dilectissime Domine JESU Christe, credo fir-
missimè, te in hoc Sacramento cum corpore & ani-
ma, cum Divinitate & Humanitate præsentem esse,
adoro te proinde, & veneror omni possibili reveren-
tia & submissione, optòque, ut ab omnibus Homi-
nibus summus tibi in hoc Sacramento honor, cultus-
que exhibeatur.

O pijsissime JESU, agnosco cum summa gratitudi-
ne, & gaudeo, quòd ad me diverti desideres. Desi-
dero proinde & ego te summa cum reverentia & pu-
ritate suscipere.

O JESU benignissime, ecce cum profundissima
demissione offero tibi cor meum, & universa mem-
bra mea, rogòque, ut illa secundum beneplacitum
tuum adornes, dignamque in ijs tibi habitationem
constituas.

O Mitissime JESU, quemadmodum desiderat cer-
vus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad
te. Veni ergo, ô desiderium animæ meæ, & noli
tardare.

O JESU amantissime, diligo te ex toto corde meo,
quia tu me tantopere amâsti, & in pignus amoris
tui sanctissimum corpus & sanguinem dare digna-
tus es.

O JESU potentissime, mihi adhærere tibi DEO
meo bonum est, & ponere in te spem meam. Ah ve-
ni, ut non confundar.

O JE-

O JESU dilectissime, non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.

IV. Ubi SS. Sacramentum allatum fuerit, hortetur, ut illud salutet sequentibus verbis:

Ave verum corpus, natum ex MARIA Virgine, verè passum, immolatum in cruce pro homine; cuius latus perforatum fluxit undâ sanguine, esto mihi prægustatum mortis in examine. O dulcis, ô pie, O JESU Fili MARIÆ, miserere mei. JESU, quem velatum nunc aspicio, oro, fiat illud, quod tam sitio, ut te revelata cernens facie, visu sim beatus tuæ gloriæ.

V. Si Infirmus pro solatio suo petat, ut Sacerdos antè, quam Sacram Hostiam illi porrigat, nonnihil eam teneat, ut vel Symbolum Apostolorum, vel formulam Votorum, aut aliud quid recitare possit, non erit ei deneganda hæc devotio, utpote quæ & ipsi solatio, & aliis non modicæ ædificationi esse possit.

VI. Sumpto Sacro Viatico, hortetur illum, ut in pios affectus erumpat (nisi ipse per se id facturum sciatur, tunc enim nonnihil in quiete relinquendus est.) dicatque v. g. Inveni, quem diligit anima mea; tenui eum, nec dimittam. Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace. Quia viderunt oculi mei salutare tuum. Mane nobiscum Domine, quoniam ad vesperascat.

O Anima Christi sanctifica me, corpus Christi salva me, sanguis Christi inebria me, aqua lateris Christi lava me, Passio Christi conforta me, ô bone JESU exaudi me, intra vulnera tua absconde me, ne permittas me separari à te, ab hoste maligno defende me, in hora mortis meæ voca me, & jube me venire ad te, ut cum Sanctis tuis laudem & glorificem te in sæcula sæculorum. Amen.

VII.

VII. His dictis vel ab ipso ægro, vel Operario præcuncto, si voluerit Infirmus parùm alloqui adstantes, qui SS. Sacramentum sunt comitati, poterit ipsi permitti, de quo tamen ante adventum S. Viatici quærendus est. Quòd si ipsimet hoc facere non placeat, aut ob infirmitatem non possit, non parùm fortè prodesset ad ægri solatium, & adstantium ædificationem, si Operarius hoc vel simili modo eos alloqueretur (si quidem mox etiam extrema Unctio non sit danda; alioqui enim post hanc absolutam id facere posset) Per dilecti Christiani, cum præsens Infirmus ob infirmitatem suam officium suum facere commodè non possit, me, ut vices ejus supplerem, rogavit. Agit ergo inprimis omnibus & singulis tum præsentibus, tum etiam absentibus summas gratias pro omnibus beneficiis, quæ unquam ipsi aliàs, & nunc etiam per extremum hoc charitatis Christianæ officium præstiterunt. Subinde veniam ab omnibus demissè petit, si illorum ullum quacunque tandem ratione unquam offendit, & vicissim omnibus & singulis ex corde ignoscit, si quis ipsum unquam quomodocunque offendit. Denique, quoniam nunc in eo statu constitutum se videt, in quo vel maximè aliorum auxilio indigeat, impensè se omnium devotis precibus commendat, ut per eas felicem ipsi ex hac vita transitum impetrare conentur; spondetque vicissim, se quoque hoc beneficium compensaturum, & ubi ad optatum DEI conspectum venerit, pro omnibus sedulò DEUM rogaturum, ut & ipsi secundum ipsius sanctissimam voluntatem vitam suam christianè transigere, & sanctè, pièque claudere possint.

VIII. Post hæc juvare poterit ægrum in gratijs pro S. Viatico agendis, quod hoc vel simili modo præstare potest:

O dilectissime mi Domine JESU Christe, credo iterum firmissimè, quòd apud me verè diverti, meque tuâ divinissimâ præsentia sanctificare dignatus sis. Adoro proinde te, laudo, & glorifico te summâ, quâ possum, submissione ac reverentia, omnesque sanctos, ut idem mecum faciant, meosque defectus suppleant, invito.

O JESU mi piissime, gratias tibi amplissimas ago, quòd

quòd non solùm hoc Sacramentum instituire, sed
me etiam toties & hodie maximè SS. corpore tuo re-
ficere dignatus sis; atque in debitam gratiarum actio-
nem offero tibi hoc ipsum sanctissimum corpus tuum
cum omnibus Sacrificiis & Communionibus, quæ
unquam hæctenus peractæ sunt, aut deinceps pera-
gendæ; uti & me ipsum cum omnibus, quæ habeo &
possideo, rogòque demissè, ut hanc oblationem
benignè acceptare, atque acceptam habere velis.

O JESU amantissime, nunc iterum agnosco inef-
fabilem charitatem tuam, firmiterque statuo, te vi-
cissim ex corde toto diligere, atque ideo jam nunc
omni iterum peccato, & occasione peccandi penitus
renuncio.

O JESU benignissime, in te omnis mea spes ac fi-
ducia reposita est, per amorem igitur, quo hoc Sa-
cramentum instituisti, mèque jam iterum eodem
refecisti, rogo te, ut, quidquid ad tuam majorem
gloriam, meamque salutem magis expedire cogno-
veris, mihi largiri, præcipuè verò verum pecca-
ti odium, virtutis amorem, patientiam in adver-
sis, & felicem ex hac vita transitum concedere di-
gneris.

O JESU mi clementissime, commendo tibi etiam
omnes vivos & defunctos, præcipuè meos Superio-
res, Benefactores, Consanguineos, Amicos, & Ini-
micos, & eos, qui se meis precibus commendave-
runt, aut meæ curæ commissi fuerunt, & iterum
suppliciter rogo per SS. corpus & sanguinem tuum,
ut defunctis quidem requiem, viventibus autem ve-
rum hujus SS. Sacramenti amorem, & omne id, quod
ad salutem corporis, animæque illis expedire judica-
veris, largiri benignissimè digneris. O JE-

O JESU mi suavissime, non dimittam te, nisi mihi & omnibus, quos tibi nunc commendavi, benedixeris.

Benedicta sit SS. Trinitas, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus. Benedictus Christus sub hoc SS. Sacramento absconditus & latens. Benedicta sit immaculata Virgo MARIA, quæ nobis hoc Christi corpus peperit. Benedicti sint omnes Cælitæ, qui unquam hoc Sacramentum dignè sumpserunt, nunc & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.

M E M B R U M I I I.

Quomodo Infirmi ad S. Unctionem disponendi sint.

I. **Q**uæ circa priora duo Sacramenta Operario observanda dixi, eadem etiam circa hoc observare oportet, scilicet ut & desiderium excitare ad hoc SS. Sacramentum, & ad illud fructuosè suscipiendum juvare dignetur.

II. Ad desiderium excitandum, sequentes observet induftrias. 1. Ostendat fructus, quos secum id affert; quosque S. Jacobus c. 5. indicavit, dum dixit: *Infirmatur quis ex vobis? inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, unguent eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; & si in peccatis sit, remittentur ei.* Quos effectus paulò fusiùs aut clariùs ei explicet, & per exempla confirmet. Et primò quidem ostendat, multos per extremam unctionem corporis etiam sanitatem adeptos fuisse; & verò etiam ipsum certò obtenturum, si conducatur ad ipsius salutem. Deinde ostendat, peccata eidem remitti, uti & peccatam peccatis debitam, si non totam, certè ex parte. Tandem verò robur ad morbi dolores fortiter sustinendos, uti & ipsum dæmonis impetum, atque tentationes superandas concedi. Hinc Maria Oegniacensis, quoties ægri ungebantur, vidit Christum cum innumeris Cælitibus cubiculum ægroti ingredi, & infirmum roborare, dæmones pellere, animam mundare, eamque mirè illuminare, uti Surius in vita illius refert. 2. Ostendat illi modum, quomodo cum fru-

Quia hoc Sacramentum suscipere debeat, videlicet cum vera fide, spe, religione, reverentia, atque submissione. 3. Explicet illi parum preces ab Ecclesia in hoc Sacramento admittendo adhiberi solitas, simulque ostendat, quantum ex illis solatium haurire possit, & debeat. In horum confirmationem proderit afferre exemplum Ruperti Cæsaris, qui, cum diu recusasset hoc Sacramentum suscipere, timens, ne citius moreretur, propè abfuit à lapsu, sed persuasus tandem, ut susciperet, dixit, si scivissem, quantum hoc Sacramentum conducere ad corporis & animæ salutem, citius illud petissem. Accepit ergo illud, & paulò post sanatus multis adhuc annis regnavit. Bzovius Tom. 5. annal. 4. Ad majorem hujus Sacramenti æstimationem conciliandam, majusque desiderium excitandum non parum conducet ostendere, quanti ipse etiam Christus fecerit usum hujus Sacramenti, dum S. Lydwina post 38. annos in gravissimis morbis & doloribus consumptos ipsemet cum Matre sua & Apostolis visitavit, & Sacramentali habitu assumpto, illam usitato Ecclesiæ more inunxit, cereumque in manus inseruit. Surius in vita 7. April. S. Mariæ quoque, quòd feminam sine hoc Sacramento mori permisisset, eam precibus suis à morte suscitavit, ut eam inungere posset; quæ mox convaleuit, & aliquot annis vixit, uti Bernardus in ejus vita testatur. 5. Denique proderit ostendere, quàm severè DEVS puniat eos, qui in hoc Sacramento suscipiendo fuerunt negligentes. Quem in finem concinet narratio de homine illo cæteroquin pio, qui, quia suscipere hoc Sacramentum metu mortis accelerandæ recusavit, post mortem ad purgatorium centum annorum condemnatus est, uti ipse narravit resuscitatus, dum ad sepulturam deferendus, ubi etiam addidit, se, si suscepisset hoc Sacramentum, sanandum fuisse; neque enim illud mortem, sed vitam afferre, uti Daurolt. in floribus exempl. c. 5. tit. 57. et. 4. narrat.

III. Porro ut fructuosè suscipiat hoc Sacramentum Infirmus, hæc ei suggerere proderit. 1. Hortetur, ut per pia aliquot suspiria præparet se ad dignam sumptionem, id quod hoc vel simili modo fieri potest.

O amantissime Domine JESV, credo firmissimè,
Instruct. III. S te

te hoc Sacramentum ad corporis, animæque salutem, ac solatiū instituisse; desidero proinde illud cum omni possibili reverentia ac devotione suscipere, demissè rogans, ut eisdem effectus mihi juxta SS. tuum beneplacitum concedere digneris. Veni ergo, ô vere Samaritane, & oleo tuæ misericordiæ, ac vino charitatis unge, & sana me.

IV. Pariter hortetur, ut etiam sub ipsa sacra Unctione pios affectus excitare conetur, illos præcipuè, quos ipsa forma Sacramenti suggerit, ut scilicet demissè roget, ut, quidquid per unum quemque particularem sensum deliquit, id per istam sacram Unctionem, & infinitam misericordiam suam remittere DEVS dignetur.

V. Post acceptam sacram Unctionem moneat, ut hoc beneficium grato animo velut singularem gratiam, quam multi non acceperunt, agnoscat, ideoque secum hanc vel aliam similem Orationem recitet.

O amantissime mi Domine JESV Christe, ego indignus Famulus & creatura tua summas iterum tibi ago gratias, quòd hoc Sacramentum non solum instituere, sed me etiam illius participem facere volueris; simulque demissè rogo, ut virtute illius reliquias peccatorum meorum penitus delere, & vel sanitatem corporis, si ad tuam gloriam & meam salutem expedire noveris, restituere, vel ad extremam luctam gratiâ tuâ sic roborare digneris, ut vitam meam feliciter claudere, & pro hoc, & alijs beneficijs Te cum omnibus Sanctis in æternum benedicere possim. Amen.

VI. His precibus finitis hortetur ægrum, ut bono animo, & tanto præsidio munitus intrepidè prælietur prælia Domini, dicatque cum S. Davide ps. 22. *Si ambulavero in umbra mortis, non timebo, quoniam tu mecum es.* Alloquatur quoque eundem istis S. Pauli 1. ad Tim. verbis: *Tu autem homo DEI, certa bonum certamen fidei, apprehende vitam æternam.*

nom, in qua vocatus es, Et confessus bonam confessionem coram multis testibus. Aut illam S. Chrysoctomi in l. de Martyr. Exere vires, fortiter dimica, atrociter in pralio isto concerta. Considera pactum, conditionem attende, militiam nosce: pactum, quod spondidisti: militiam, cui nomen dedisti.

M E M B R U M I V.

Quomodo Infirmi ad Testamentum faciendum disponendi sint.

Quartum caput, ad quod Infirmi disponendi sunt, est Testamenti confectio, & aliarum rerum dispositio, circa quod sequentia observet Operarius. 1. Admoneat ægrum, ut, si quam habuit administrationem, circa quam aliquid dicendum occurrat, ex cujus neglectu grave damnum irri posset, ut illud maturè ijs, quorum interest, significet. 2. Ut de bonis disponat per Testamentum justum & pium, aut si jam priùs id fecerit, an non aliquid justis de causis immutandum occurrat? 3. Hortetur, ut, si facultas id ferat, amicos sibi faciat pauperes, & animas purgatorij, eumque in finem legata quædam pia faciat. Circa quæ tamen hæc tria bene observari ab ægro curet.

I. Primum est, ut in statu gratiæ faciat hanc dispositionem, ne merito per peccatum mortale privetur; quod si olim fecisset æger dispositionem in peccato mortali, suadet illi, ut nunc renovet intentionem, seduloque caveat, ne in talibus legatis faciendis vanam aliquam laudem ab hominibus, aut nominis, famæque perpetuitatem sectetur.

II. Secundum est, ut, nisi necessitas præsens aliquorum pauperum aliter suadeat, ijs pauperibus magis legata faciat, à quibus majus auxilium, & majorem gratitudinem expectare potest, quales sunt Religiosi S. Francisci, S. Domitici, aliorumque Ordinum mendicantium. Pari modo ut potius fundationes perpetuas cum præcipua intentione cultus divini & salutis Proximorum, quam eleemosynas brevi tempore expendendas decernat; specialiter verò curet, ut ne magnus in humando funere luxus & pompa instituat, sed potius major pars sumptuum in subsidium animæ conferatur. Unde laudari potest exemplum illius Domini, qui ordi-

nario modo funus sepeliri, sed mox 200. vel 300. sacra pro se legi curavit.

IV. Tertium est, ut, quæ vivens exequi potest in animæ suæ salutem, non facilè hæredibus committat, quem in finè narrasse proderit, quod teste Fabro Conc. 5. in Domin. 5. post Pent. litt. C. olim Filius quidam Patri suo responderat; cum enim Pater, qui magnam Liberis hæreditatem relicturus erat, ante mortem quæretet ex illis, quid quilibet post mortem Patris in animæ abeuntis solatium acturus esset, & iste missas tot legi se curaturum, alius tantam eleëmofynam se daturum, alius alia facturum se polliceretur, tandem minimus illorum; nihil ego, inquit, promitto; si enim tu, dum Dominus es divitiarum & bonorum tuorum, nihil pro salute animæ tuæ decernis, multò minùs à Liberis, quorum quilibet partem tantùm bonorum acquireret, sperare poteris.

§. XI.

Quomodo Infirmi contra Tentationes
muniendi sint.

PLures quidem tentationes Infirmis occurrere solent, sed quæ omnes ad octo ferè species revocari possunt, de quibus proinde hoc loco agendum est.

MEMBRUM I.

De prima Tentatione contra Fidem.

I. PRIMA tentatio & periculosa satis illa meritò censetur, quæ contra Fidem in animo Infirmi exoritur; cum enim bene sciat Stygius Veterator, fidem esse basin totius spiritualis ædificij, eò omnia sua machinamenta dirigit, ut hominem à tutissima Fidei statione in periculosum vacillationis pelagus deiciat. Unde meritò monet Ecclesia cum D. Petro 1. c. 5. Adversarius vester tanquam leo rugiens circuit quærens, quem devoret, cui resistite fortes in fide. Quare etiam Operarius diligentiam omnem adhibeat, ut Infirmus scutum Fidei firmiter teneat, eaque S. Thomæ verba sæpe repetat: *Credo, quicquid dixit Dei Filius: nil hoc verbo verius, fac me tibi semper magis credere, in te spem habere, te diligere.* Præterea verò has etiam industrias adhibeat.